

15. 1. 2026

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob

Od 1. 1. 2026 vstupuje z větší části v účinnost zásadní novela zákona č. [418/2011](#) Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob (dále také „ZTOPO“) a související změny. Novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob je součástí rozsáhlého legislativního balíčku, který byl ve Sbírce zákonů vyhlášen jako zákon č. [270/2025](#) Sb., a který přináší významné změny napříč trestním právem. Změnový balíček se týká široké škály předpisů – dotkne se trestních norem hmotných i procesních, ale také norem s nimi souvisejících.

Níže vám přinášíme **přehled klíčových změn v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob.**

Přiměřenost trestu (§ 14 ZTOPO)

Na úvod je vhodné zmínit, že při stanovení druhu trestu a jeho výměry má soud vedle povahy a závažnosti trestného činu, poměrů právnické osoby a její dosavadní činnosti, přihlížet nově také **k počtu zaměstnanců a předmětu její činnosti**. Pokud by byl právnické osobě uložen nepřiměřený trest, z ekonomických důvodů hrozí potenciální hromadné propouštění zaměstnanců, což v důsledku může vést například také k nežádoucímu dopadu na třetí osoby či ke zvyšování státních výdajů na podporu v nezaměstnanosti^[1].

Soud by měl rovněž zohlednit skutečnost, zda má právnická osoba **zaveden účinný soubor preventivních opatření zajišťujících dodržování právních předpisů a směřujících k předcházení trestné činnosti (compliance program)** či zda k jeho zavedení přistoupila až po činu.

Peněžitý trest (§ 67 a násl. TZ, § 18 ZTOPO)

Novela trestního zákoníku zavádí **univerzalitu peněžitého trestu** – nově bude možné jej uložit za jakýkoli trestný čin. Změna se samozřejmě dotkne i právnických osob, a to skrze výčet jim uložitelných druhů trestů (§ 15 a § 18 ZTOPO). Způsob určení celkového počtu denních sazeb peněžitého trestu je rovněž předmětem změn, kdy se tento bude nově odvíjet **od horní hranice trestní sazby trestu odnětí svobody stanovené ve dnech** za trestný čin, který právnická osoba spáchala. V souvislosti s tím dojde i k úpravě promlčení výkonu peněžitého trestu v § 24 ZTOPO, kde bude zvýšen požadovaný počet denních sazeb pro tu kterou promlčecí dobu.

Při určování výše denní sazby, která se pohybuje v rozmezí 1.000-2.000.000,- Kč, bude soud přihlížet **k výši čistého obrátu právnické osoby** dosaženého za poslední ukončené účetní období (§ 18 odst. 1 ZTOPO).

Pro právnické osoby by se tato změna dala označit za dobrou i špatnou zároveň. Zvyšuje se šance uložení **„jen“ peněžitého trestu** namísto likvidačního zákazu činnosti nebo zákazu plnění veřejných zakázek. Naopak špatnou zprávou může být onen nový způsob výměry – u závažnějších hospodářských trestných činů s vysokou horní sazbou trestu odnětí svobody (např. dotační podvody) může nový vzorec vést k citelně **vyšším finančním sankcím** než doposud.

Zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření (§ 191a TZ)

Do trestního zákoníku bude novelou vtělena **nová skutková podstata trestného činu** Zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření. Účelem úpravy je zavést přísnější postih za neoprávněné nakládání s tzv. **deepfake pornografií** vytvořenou s použitím AI.

Právníkova osoba odpovídá za všechny trestné činy, s výjimkou těch, které ZTOPO uvádí v negativním taxativním výčtu v § 7. Vzhledem k tomu, že nový trestný čin obsažený v § 191a TZ v tomto výčtu není zmíněn, a za předpokladu, že se právníkova osoba dopustí daného jednání např. v rámci konkurenčního boje, může být pro tento trestný čin stíhána.

Odklony v trestním řízení

K uplatnění odklonů ve vztahu k právníkům osobám se již roku 2014 vyjádřil Nejvyšší soud. Z rozhodnutí vyplývá, že se **nevylučuje použití odklonů ani v trestním řízení proti právníkům osobám**, „(...) když zákon o trestní odpovědnosti právníků osob neobsahuje žádné ustanovení o konání alternativních způsobů řízení.“[\[2\]](#)

Je možné využít mj. institutů:

- podmíněného zastavení trestního stíhání,
- narovnání a
- nově také podmíněného upuštění od trestního stíhání.

Narovnání (§ 309 a násl. TR)

Dosud je pro schválení narovnání, vedle dalších podmínek, nutná **náhrada celé škody nebo vydání celého bezdůvodného obohacení**.

Nově bude dostačovat náhrada minimálně 30 % škody nebo nemajetkové újmy (resp. vydání alespoň 30 % bezdůvodného obohacení), přičemž ve zbytku pak musí dojít k uzavření dohody o splátkách s poškozeným.

Podmíněné upuštění od trestního stíhání právníkové osoby (§ 37b a násl. ZTOPO)

S půlročním odkladem, tj. **1. 7. 2026, vstoupí v účinnost úprava nového odklonu**. Má jít o alternativu k podmíněnému zastavení trestního stíhání podle § 307 TR. Za zákonem stanovených podmínek bude moci **soud, ev. státní zástupce, rozhodnout o podmíněném upuštění od trestního stíhání právníkové osoby**.

Podmínky musí být naplněny **kumulativně**, přičemž jednou z nich je např. závazek právníkové osoby k učinění vhodných opatření k nápravě nebo k odstranění škodlivých následků trestného činu. V rozhodnutí **musí být stanovena zkušební doba na šest měsíců až dva roky**[\[3\]](#). Od trestního stíhání právníkové osoby lze podmíněně upustit rovněž již ve fázi prověřování, tedy před samotným zahájením trestního stíhání.

Kontrola přípravy a zavedení účinného souboru preventivních opatření a nápravných opatření

S podmíněným upuštěním od trestního stíhání právníkové osoby souvisí i nový § 37d ZTOPO Kontrola

přípravy a zavedení účinného souboru preventivních a nápravných opatření. Úkolem advokáta (**kontrolující osoby**), jenž se specializuje na výkon kontroly přípravy a zavádění účinného souboru preventivních a nápravných opatření (**compliance program**), vedle jiných kontrolujících osob, bude kontrolovat postup právnické osoby, od jejíhož trestního stíhání bylo podmíněně upuštěno, při přípravě a zavádění takového compliance programu. *Smyslem této kontroly je pravidelné sledování a monitorování právnické osoby ve vztahu k zavádění souboru preventivních a nápravných opatření tak, aby bylo dosaženo účinné nápravy právnické osoby prostřednictvím ozdravení korporátní kultury a vytvoření preventivních záruk proti opětovnému páchání trestné činnosti*[\[4\]](#).

Závěr

Novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob přináší řadu zásadních změn, které by neměly uniknout ani laické veřejnosti. Analýza novely změnového zákona ve vztahu k ZTOPO ukazuje, že na straně jedné dochází ke **zpřísnění** v podobě nové skutkové podstaty reagující na technologický vývoj (deepfakes) a zavedení nové metodiky výměry peněžitých trestů, která může vést k citelnějším sankcím. Na straně druhé však zákonodárce poskytuje **flexibilnější podmínky pro finanční narovnání s poškozeným**, nebo zcela **nový institut podmíněného upuštění od trestního stíhání**.

Výše uvedené změny vcelku potvrzují, že **kvalitně nastavený compliance systém** již není jen administrativní formalitou, ale stává se klíčovým vodítkem pro výsledek trestního řízení vedeného proti právnické osobě. Od roku 2026 bude mít totiž přímý vliv nejen na to, zda bude právnická osoba trestně stíhána, ale v případě jejího odsouzení i na výši uloženého trestu.

JUDr. Ing. Jan Vych,
advokát a partner

Mgr. Kristina Martínková,
advokátní koncipientka

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

Lazarská 11/6
120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 517 466
Fax: +420 222 517 478
e-mail: office@ak-vych.cz

---

[1] Důvodová zpráva k zákonu č. [270/2025](#) Sb. K části čtrnácté - změna zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, K bodům 3 a 8 (§ 14 odst. 1 a § 22a odst. 1), s. 120

[2] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 9. 2017, sp. zn. 5 Tz 41/2014, uveřejněno ve Sbírce rozhodnutí pod č. [28/2015](#) Sb. rozh.

[3] V případě postupu dle § 37b odst. 2 ZTOPO činí zkušební doba šest měsíců až pět let (§ 37c odst. 2 ZTOPO).

[4] Důvodová zpráva k zákonu č. [270/2025](#) Sb. K části čtrnácté - změna zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, K bodu 14 (§ 37a až 37f), s. 123.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)
- [Zásadní novinky v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob v roce 2026](#)
- [Kauza Skender Bojku: Putativní nutná obrana optikou ÚS](#)

- [Novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Dětský certifikát](#)